

Turun yliopiston ylioppilaskunnan Yhdenvertaisuusohjelma 2025

Sisällysluettelo

1. Johdanto	2
1.1 Lukuohje	3
2. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet	3
2.1 Ikä	3
2.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli	4
2.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus	5
2.4 Poliittinen tai ammattiyhdystötoiminta	5
2.5 Perhe- ja hoivasuhteet	6
2.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu, kehon sukupuoliitetut piirteet ja seksuaalinen suuntautuminen	7
2.7 Terveystila ja vammaisuus	8
3. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY)	
3.1. TYYn toimintayhteisö	9
3.2 TYY työyhteisönä	11
4. Järjestöt	
4.1 Järjestöyhteisö	12
4.2 Tapahtumat ja turvallisempi tila	13
4.3 Viestintä	16
5. Yliopisto ja yhteiskunta	
5.1 Yliopisto	16
5.2 Yhteiskunta	19
6. Ohjelman toteutumisen arviointi	19

1. Johdanto

TYYn yhdenvertaisuusohjelma on edustajiston hyväksymä toimintaa ohjaava linjaus ylioppilaskunnan yhdenvertaisuustyön tavoitteista. Ohjelma täydentää ylioppilaskunnan poliittista linjapaperia sekä strategisia tavoitteita yhdenvertaisuuskysymysten osalta. Se on tarkoitettu ennen kaikkea TYYn sisäisten elinten välineeksi. Yhdenvertaisuus on yksi TYYn keskeisistä arvoista. Kaikkien perustehtävässä määriteltyjen elementtien toteutumiselle on ensiarvoisen tärkeää se, että opiskelija tuntee itsensä yhdenvertaiseksi yliopistoyhteisön jäseneksi. Yliopiston ja ylioppilaskunnan lisäksi TYYn järjestöjen toiminnalla suuri merkitys yhdenvertaisuuden toteutumisessa yliopistoyhteisön jokapäiväisessä elämässä. Käsillä olevan ohjelman tarkoitus on siksi paitsi ohjata TYYn toimintaa, mutta myös linjata TYYn jäsenille tarkoitettun yhdenvertaisuusoppaan sisällöstä. Yliopistoyhteisön yhdenvertaisuus on myös jäsentensä vastuulla.

TYYn yhdenvertaisuusohjelman tavoitteena ovat yhdenvertainen ja tasa- arvoinen yliopistoyhteisö ja yhteiskunta. TYY on feministinen ja antirasistinen toimija. Yhdenvertaisuusohjelmaansa toteuttamalla TYY pyrkii siihen, että opiskelijat voivat toteuttaa itseään vailla pelkoa syrjinnästä niin yliopistossa, TYYn järjestöissä kuin arkielämässään yliopistoyhteisön ulkopuolella.

Suomen perustuslain mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Lain yhdenvertaisuutta käsittelevässä pykälässä todetaan lisäksi, että ”ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.” (Perustuslaki 6 § 2). Vuoden 2014 lopussa voimaan tullut yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perustuslaissa mainittujen ominaisuuksien lisäksi (sukupuolta lukuun ottamatta) seuraavien henkilöön liittyvien syiden perusteella: kansalaisuus, poliittinen toiminta, ammattiyhdistystoiminta, perhesuhteet ja seksuaalinen suuntautuminen. Sukupuolten tasa-arvoa ja sen edistämistä käsitellään erikseen laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, jossa myös kielletään syrjintä sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella.

Yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa sekä yliopistoa että TYYtä. Yliopiston tulee edistää ja arvioida yhdenvertaisuuden toteutumista paitsi työnantajan, myös koulutuksen järjestäjän näkökulmasta. Lisäksi ylioppilaskunnan tulee edistää yhdenvertaisuuden toteutumista myös laajemmin – onhan ylioppilaskunnan tarkoitus ”olla jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiä” (Yliopistolaki 46 § 1).

2. Lukuohje

Jotta tavoitteet saavutetaan, on niille kirjattu vastuusektorit tai toimijat ja tavoitteiden edistymistä tukevat toimenpiteet. Kunkin tavoitteen kohdalle on kirjattu tahot, jotka ovat tavoitteen edistämisestä ja toimenpiteiden toteuttamisesta päävastuussa. Näitä sektoreita TYYN toimistolta ovat sosiaalipolitiikka (sopo), koulutuspolitiikka (kopo), yhdenvertaisuus (yv), kansainvälisyys (kv), järjestöt sekä pääsektori. Lisäksi mainittuna ovat TYYN häirintäyhdyshenkilöt, edustajiston puheenjohtajisto (epj) sekä edustajiston toimikunnat.

Tavoitteet ja toimenpiteet on jaoteltu neljän pääotsikon alle; Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet, Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY), järjestöt sekä yliopisto ja ylioppilaskunta. Osiossa kuusi esitellään dokumentin seurantaan varten olevat toimenpiteet. Lisäksi dokumentin lukemista tukevat TYYN nettisivuilta löytyvä käsitteenmäärittelydokumentti sekä TYYN laajemmalle yhteisölle tarkoitettu yhdenvertaisuusopas. **Yhdenvertaisuusohjelman määräystä ei saa soveltaa siten, että se on ristiriidassa TYYN sääntöjen tai hallintosäännön kanssa.**

3. Yhdenvertaisuuden edistämisen toimialueet

Tässä kappaleessa tuodaan esille yhdenvertaisuusohjelman tavoitteita ja toimenpiteitä teemoitettuina toiminta-alueina, joihin ylioppilaskunnassa tulee kiinnittää huomiota. Toiminta-alueiden sisältöinä ovat 1) eri-ikäiset opiskelijat, 2) alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli, 3) uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus, 4) poliittinen ja ammattiyhdistystoiminta, 5) perhe- ja hoivasuhteet, 6) sukupuoli, sukupuolen ilmaisu, kehon sukupuolitettut piirteet ja seksuaalinen suuntautuminen ja 7) terveydentila ja vammaisuus.

Mainitut toiminta-alueet eivät ole täydellinen lista, ja ylioppilaskunnan tulee kehittää aktiivisesti toimintaansa yhdenvertaisemmaksi avoimena sekä kriittisenä eri näkökulmille. Huomiota tulee kiinnittää marginalisoituihin ihmisryhmiin ja risteäviin syrjinnän muotoihin. Yhdenvertaisuutta edistettäessä tulee tiedostaa rakenteellinen syrjintä, joka voi vaikuttaa esimerkiksi kielen, käsitysten, kulttuurin, oikeusvaltioperiaatteen vastaisten lakien, kasvatuksen ja instituutioiden kautta.

2.1 Ikä

Ikäsyrjinnällä tarkoitetaan sellaista toimintaa, joka estää tai vaikeuttaa henkilön osallistumista ylioppilaskunnan tai opiskelijayhteisön toimintaan hänen iästään johtuen. Toimintaympäristön nuorekkuus voi vaikeuttaa iäkkäämpien opiskelijoiden ja työntekijöiden osallistumista toimintaan. TY Y ~~pyrkii~~ **edistämään**

eri-ikäisten osallisuutta ja pyrkii toiminnallaan vähentämään niitä esteitä, jotka voivat aiheuttaa eri-ikäisten ihmisten eriarvoisuutta.

Edunvalvonta huomioi eri-ikäiset ja eri elämänvaiheessa olevat opiskelijat. (kopo, sopo, yv ja kaikkien toimielinten puheenjohtajat)

- Huomioidaan opiskelijoiden eri ikäryhmät ja elämäntilanteet esimerkiksi jäsenkyselyitä laadittaessa, jotta saadaan tietoa ikäryhmien ja erilaisissa elämäntilanteissa olevien opiskelijoiden erityistarpeista, tuutori- ja järjestökoulutuksissa, puheenjohtajana kaikissa TYYn toimielimissä, kannanotoissa ja lausunnoissa.

2.2 Alkuperä, etninen tausta, kansalaisuus ja kieli

Turun yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö. TYY edistää yhdenvertaisuutta aktiivisesti alkuperän, kansalaisuuden, etnisyyden ja kielen perusteella toiminnassaan. Kaikilla on vastuu omasta toiminnastaan sekä osastaan rasististen rakenteiden purkamisessa.

TYYn virallinen kieli on suomi, mutta TYY viestii johdonmukaisesti kaksikielisesti: suomeksi ja englanniksi. (kv, tapahtuma ja TYYn hallitus, viestintä)

- Julkaistaan hakukuulutukset TYYn eri toimijaryhmiin aina suomeksi ja englanniksi.
- Käytetään TYYn toimijaryhmien sisäisessä viestinnässä aina suomen lisäksi englantia, kun ryhmään kuuluu henkilöitä, jotka eivät osaa suomea.
- Huomioidaan kansainväliset opiskelijat TYYn kulttuuritapahtumissa esimerkiksi juontamalla tilaisuudet englanniksi ja suomeksi.
- Luodaan opiskelijayhteisö, jossa vallitsee moninaisia kulttuureja sekä alkuperää kunnioittava ja ennakkoluuloton ilmapiiri.
- Järjestetään ja edistetään toimintaa ja tapahtumia, jossa suomalaiset ja kansainväliset opiskelijat kohtaavat.
- TYYn tapahtumien markkinoinnissa ja toteutuksessa huomioidaan kulttuurien ja alkuperän moninaisuus ja panostetaan avoimuuteen.
- Opastetaan järjestöjä kunnioittamaan kulttuureita järjestön toiminnassa ja järjestöarjessa.
- Tunnistetaan ja tiedostetaan alkuperän ja sosioekonomisen taustan vaikutus toiminnan saavutettavuuteen ja toimitaan sen edistämiseksi.

Edustajiston päätöksenteko on saavutettavaa kansainvälisille opiskelijoille.

(Pääsihteeri, epj, kv ja viestintä)

- Tarjotaan edustajistoryhmille englanninkielisiä materiaaleja, jotta edustajistoryhmät voivat viestiä toiminnastaan ja kuulla kansainvälisiä opiskelijoita.
- Edustajiston koulutuksiin ja TYYn päättävien toimielimien infotilaisuuksiin osallistuminen on mahdollista myös englanniksi.

- Kannustetaan opiskelijoita hakemaan TYYn päättäviin toimitelmiin laajasti myös englanniksi.
- Järjestetään kansainvälisille edaattoreille tulkkaus suomesta englantiin edustajiston kokouksiin.
- TYYn toimintaa ohjaavat dokumentit, edustajiston ja hallituksen kokousten esityslistat ja päätösluettelot sekä kokousliitteet ovat saatavilla myös englanniksi.
- Viestitään edustajiston kokouksista jo kokouksen aikana myös englanniksi esimerkiksi Instagramissa.
- Linjataan vuosibudjetin teon yhteydessä, mitkä kaikki jatkuvan toiminnan dokumentit halutaan kääntää ja varataan käännöskuluihin sen mukaan varoja budjetista.

2.3 Uskonto, maailmankatsomus ja vakaumus

Turun Yliopiston ylioppilaskunta on kansainvälinen ja monikulttuurinen yhteisö, sekä antirasistinen toimija. Kaikilla on oltava mahdollisuus olla osana opiskelijayhteisöä ja TYYn toimintaa omasta uskonnosta, maailmankatsomuksesta tai vakaumuksesta riippumatta. TYYn tulee luoda mahdollisuudet moninaisten näkökulmien ja maailmankatsomusten esittämiselle sekä niiden arvostukselle ja kunnioittamiselle.

Jokainen voi osallistua TYYn toimintaan huolimatta vakaumuksestaan tai uskonnostaan. (Sopo ja yv)

- Huomioidaan uskontojen ja vakaumusten moninaisuus sekä suhtaudutaan niihin arvostavasti.
- Hiljentyminen ja oman uskonnon harjoittaminen yliopistolla on mahdollista.
- Kartoitetaan, onko yliopistolla riittävästi rauhallisia tiloja hiljentymistä ja uskonnonharjoittamista varten.
- Tiedotetaan yliopistolta löytyvistä hiljentymiseen ja oman uskonnon harjoittamiseen mahdollistavista paikoista jäsenille lukukausittain.

2.4 Poliittinen tai ammattiyhdistötoiminta

TYY on moniarvoinen ja poliittinen yhteisö, jonka sisällä näkemykset voivat usein erota toisistaan vahvasti. Edustajistossa toimii niin puoluepoliittisesti sitoutuneita kuin sitoutumattomia ryhmiä.

Ylioppilaskunnan yksi perustehtävä on "valmistaa opiskelijoita aktiiviseen, valveutuneeseen ja kriittiseen kansalaisuuteen". TYYn piirissä toimii puoluepoliittisesti sitoutunutta ja sitoutumatonta yhdistystoimintaa. TYY toteuttaa toiminnassaan edustajiston hyväksymiä kantoja.

Erilaiset poliittiset suuntaukset näkyvät monipuolisesti vaalien yhteydessä. Kenenkään mielipidettä ei sivuuteta puoluekannan tai poliittiseen toimintaan osallistumisen perusteella. (Pääsihteerit, epj ja edustajistoryhmät)

- Ylläpidetään TYYn tapahtumissa ja tilaisuuksissa avointa ja rakentavaa keskustelukulttuuria.
- Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä.

Kaikilla edustajiston jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä. (Pääsihteeri, epj ja edustajistoryhmät)

- Edustajiston kokouksissa ja niitä valmisteltavissa tapaamisissa kiinnitetään huomiota puheenvuorojen jakautumiseen, asialliseen käytökseen ja osallistumiseen sekä kannustavaan ilmapiiriin.
- Turvallisemman tilan periaatteita toteutetaan edustajiston kokouksissa.
- Edustajiston jäsenten ja varajäsenten ryhmäytymiseen ja tutustumiseen panostetaan turvallisen ja hyvän ilmapiirin luomiseksi.
- TYYn toiminnassa ja viestinnässä annetaan tilaa eri mielipiteiden esittämiselle, kunhan ne noudattavat lakia ja turvallisemman tilan periaatteita.

Kaikilla hallituksen jäsenillä on turvallinen ja kannustava ympäristö osoittaa mielipiteensä. (Hpj)

- Hallitus luo omalle toimikaudelleen pelisäännöt siitä, miten turvallinen ilmapiiri säilyy vaikeissakin poliittisissa keskusteluissa.
- Varmistetaan turvallinen ilmapiiri myös eriävälle mielipiteelle ja avoimelle keskustelulle.

2.5 Perhe- ja hoivasuhteet

Yhdenvertaisuuslaki kieltää syrjinnän perhe- tai hoivasuhteista johtuen.

Perhesuhteilla tarkoitetaan henkilön puolisoa, lapsia, vanhempia ja sisaruksia. TYYn jäseniin kuuluu suuri joukko perheellisiä opiskelijoita, jotka tasapainottelevat perhe-elämän ja opiskelun sekä mahdollisen työn yhdistämisen kanssa. Perheellisellä opiskelijalla tarkoitetaan tässä yhteydessä opiskelijaa, jolla on huollettavana alaikäinen lapsi tai lapsia.

Ylioppilaskunta mahdollistaa jäsentensä osallistumisen toimintaan ja päätöksentekoon vanhemmuudesta tai ikääntyvän tai sairastuneen muun lähiomaisen hoitamisesta riippumatta. (Sopo ja yv)

- Hyödynnetään SYLin opasta perheellisten opiskelijoiden tukemiseen
- Mahdollistetaan perheellisten opiskelijoiden toistensa kohtaaminen tapahtuman ja viestinnän avulla. Mahdollistetaan tällä tavalla vertaistoiminnan löytäminen.
- Merkitään TYYn tapahtumien kuvauksiin tieto perheystävällisyydestä.
- Kannustetaan järjestöjä järjestämään perheellisille sopivia tapahtumia.

Opiskelijaravintoloissa on vaivatonta vieraila lasten kanssa. (Sopo ja yv)

- Vaikutetaan Unicaan, jotta ravintoloissa olisi saatavilla syöttötuoleja sekä pienempiä annoskokoja lapsille.
- Edistetään lastenhoitohuoneiden saatavuutta ravintoloissa ja parannetaan vaunujen kanssa liikkumisen mahdollisuuksia."

Perheelliset ja hoivavelvoitteiset opiskelijat tuntevat paremmin mahdollisuudet lähteä opiskelijavaihtoon ja harjoitteluun ulkomaille. (Sopo and kv)

- Vaikutetaan yliopistoon, jotta Erasmus+ -tuet tulevat tutuiksi.

2.6 Sukupuoli, sukupuolen ilmaisu, kehon sukupuolitetut piirteet ja seksuaalinen suuntautuminen

Ketään TYYN piirissä toimivaa henkilöä ei syrjitä tai häiritä sukupuolesta, sukupuolen ilmaisusta, kehon sukupuolitetuista piirteistä tai seksuaalisesta suuntautumisesta johtuen. Häirinnällä tarkoitetaan käyttäytymistä, jolla loukataan henkilön tai ihmisryhmän ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiallisesti. Häirinnässä henkilö luo käyttäytymisellään kiellettyyn syrjintäperusteeseen halventavan, nöyryyttävän, uhkaavan, vihamielisen tai hyökkäävän ilmapiirin.

TYY edistää sukupuoli-sensitiivistä ajattelua purkamalla sukupuoleen ja sukupuolen ilmaisuun liittyviä stereotypioita. Todellinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat, kun sukupuoli tai muut yksilöön liittyvät ominaisuudet tai piirteet eivät vaikeuta TYyssä toimimista tai muodostu sille esteeksi.

TYY huomioi toiminnassaan sukupuolen moninaisuuden. (Sopo, viestintä, kv ja yv)

- Vältetään sukupuolisidonnaisia termejä ja-sukupuolittamista.
- Sukupuolta ei kysytä tarpeettomasti esimerkiksi kyselylomakkeissa.

Oman sukupuolen ja seksuaalisen suuntautumisen ilmaiseminen on mahdollista sukupuolesta tai suuntautumisesta riippumatta. (Sopo ja yv)

- Rohkaistaan keskusteluun seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuudesta.
- Järjestetään jäsenille koulutuksia seksuaalisuuden ja sukupuolen moninaisuuteen liittyen yhdessä yliopiston tasa-arvotoimikunnan kanssa.
- TYY osallistuu seksuaalisuutta, sukupuolittunutta väkivaltaa ja sukupuolen moninaisuutta käsitteleviin kampanjoihin, kun se on mahdollista.

Tapahtumiin ja tilaisuuksiin on turvallista osallistua sukupuolesta tai seksuaalisesta suuntautumisesta riippumatta. (Tapahtuma ja yv)

- TYYN tapahtumien cis-heteronormatiivisia ja sukupuolittuneita tapoja ja perinteitä tarkastellaan ja tarvittaessa puretaan ja muokataan

- TYYn tapahtumat ovat kaikille avoimia ja niistä pyritään aktiivisesti luomaan moninaiselle jäsenistölle mielekkäitä ja turvallisia.
- TYYn järjestämissä tapahtumissa on ilmoitettu taho, johon voi olla yhteydessä, mikäli ei koe tapahtumaa tai tilaisuutta turvalliseksi.

2.7 Terveystila ja vammaisuus

Yliopiston toimintaympäristöä ei ole täysin suunniteltu opiskelijoiden toimintakyvyn moninaisuus huomioiden. Opiskelija voi kohdata esimerkiksi vammaisuuden vuoksi puutteita yhdenvertaisuuden toteutumisessa. Yhdenvertaisuuslaki velvoittaa myös ylioppilaskuntaa tekemään kohtuullisia mukautuksia vammaisten ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumiseksi. TYY edistää esteettömyyden periaatteita niin rakentamisen, osallistumisen kuin palveluidenkin tasolla, sekä omassa toiminnassaan että vaikuttamistyössä ulkopuolisiin tahoihin.

Esteitä opiskelijoille voivat aiheuttaa rakennettu ympäristö sekä puutteelliset tukipalvelut, jotka ovat edellytys yhdenvertaiselle opiskelulle ja toimimiselle yliopistoyhteisössä.

TYYn tilat ovat saavutettavia ja esteettömiä. (Pääsihteeri, tilavastaava, sopo ja yv)

- Tiloja remontoidessa suositetaan esteettömiä ratkaisuja.
- Uusia tiloja hankittaessa varmistetaan tilojen esteettömyys ja -valitaan esteettömin vaihtoehto mahdollisuuksien mukaan.
- Parannetaan esteettömyyttä TYYn tiloissa esteettömyyskartoituksen pohjalta.
- Vakiinnutetaan TYYn tapahtumiin saavutettavuusmerkintöjen käyttäminen.
- Ohjeistetaan järjestöjä viestimään tapahtumien saavutettavuudesta esimerkiksi valmiilla tekstipohjilla, kun tapahtuma järjestetään TYYn tilassa.
- TYY puuttuu yliopistoyhteisössä ilmenevään ableismiin.

Opiskelijat hakevat ja saavat apua mielenterveyden ongelmiin varhaisessa vaiheessa. Omasta mielenterveysongelmasta puhuminen ei leimaa puhujaa.

(Sopo, kv ja yv)

- Vaikutetaan YTHS:n mielenterveyspuolen riittävien resurssien turvaamiseksi.
- Tuodaan esiin kampuskaupungeissa toimivia eri mielenterveyspalveluita tarjoavia tahoja.
- Viestitään mielenterveyspalveluista ja -asioiden käsittelystä myös englanniksi.
- Järjestetään opiskelijoiden mielenterveysongelmia käsitteleviä kampanjoita ja osallistutaan vuosittaiseen opiskelijoiden mielenterveysviikkoon.
- Kannustetaan järjestöjä mukaan kampanjoihin sekä osallistumaan vuosittain opiskelijoiden mielenterveysviikkoon.
- Rakennetaan opiskelijoiden mielenterveydestä puhumisen kulttuuria ja koulutetaan opiskelijoita asian puheeksi ottamisesta.
- Viestitään päättäjille opiskelijoiden hyvinvoinnin olevan kansantalouden kannalta kannattava investointi.

Vammaisuus ei ole opiskelijavaihdon tai ulkomaanharjoittelun este (kv, sopo)

- Lisätään tietoa Erasmus+ -vaihtoista ja apurahoista
- Vaikutetaan opiskelija-asumisen esteettömyyteen kampuskaupungeissa

3. Turun yliopiston ylioppilaskunta (TYY)

Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat ennen kaikkea TYYtä työnantajana sekä toiminta- ja työyhteisönä. TYYn nimellä toimivia tahoja ovat TYYn edustajisto, hallitus, siivet ja työntekijät, sekä hallituksen ja edustajiston nimittämät toimikunnat ja työryhmät.

3.1. TYYn toimintayhteisö

TYYn toiminta on saavutettavaa (sopo, häirintäyhdyshenkilöt, pääsektori)

- Jokainen TYYn toiminnassa mukana oleva koulutetaan yhdenvertaisuudesta ja sen edistämisestä.
- TYYn toiminnassa mukana olevia koulutetaan siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia.
- Luodaan TYYn sivuille yhdenvertaisuuden palautelomake, johon huomaamastaan epäkohdasta voi ilmoittaa anonyymisti. Tehdään selväksi palautteen antajille, mikä on anonyymin ja nimellä annetun palautteen ero.

Kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet hakea mukaan ja tulla valituksi TYYn toimintaan. (pääsektori, hallinto- ja järjestösektori, viestintäsektori)

- Hakukuulutuksista viestitään monikanavaisesti ja -kielisesti.
- Edustajistovaaleissa kannustetaan vaaliryhmiä kiinnittämään huomiota saavutettavaan viestintään ja oman ehdokasjoukon moninaisuuteen.
- TYY ja keskusvaalilautakunta puuttuvat mahdolliseen syrjivään tai epäasialliseen edustajistovaalikampanjointiin tai -mainostamiseen. Puuttumiseen on keinoja ja ohjeistukset.
- Avataan ehdokasasettelun, hallitusvalinnan ja muiden henkilövalintojen käytäntöjä TYYn viestintäkanavissa.
- Valinta- ja rekrytointitilanteissa sovelletaan hakukriteereitä yhdenvertaisesti, jotta suojatut henkilökohtaiset ominaisuudet eivät vaikuta valintoihin.

TYYn viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista. (viestintäsektori)

- TYYn viestinnässä huomioidaan materiaalien luettavuus, kuten kontrastit, värien erottuminen ja rivitasausten asetukset. Sähköiset materiaalit tuotetaan lukulaitteille sopiviksi.
- Viestitään toiminnasta ja tapahtumista kattavasti myös englanniksi.
- TYYn nettisivuja päivitettäessä päivitetään suomenkielinen ja englanninkielinen osio yhtä aikaa.

- TYYn viestinnässä ei käytetä stereotyyppittelevää kieltä tai kielikuvia esimerkiksi eri oppialoja, kulttuureja tai vähemmistöjä koskien tai puhuta vakaumuksista loukkaavasti.

Asiakirjojen ja esitysten valmistelu on avointa. (pääsektori, hallinto- ja järjestösektori)

- Julkaistaan hallituksen ja edustajiston kokousten esityslistat ja julkiset liitetiedostot TYYn nettisivuilla ajoissa ennen kokousta, mikäli ne eivät sisällä henkilötietoja.
- Tarjotaan jäsenille tilaisuuksia osallistua asiakirjojen valmisteluun esimerkiksi kyselyiden ja työpajojen muodossa
- Pyritään vastaamaan jäsenistön tiedusteluihin ja tietopyyntöihin nopeasti avoimen ja läpinäkyvän päätöksenteon edistämiseksi.

TYY tarjoaa opiskelijalle riittävät palvelut opiskelupaikkakunnasta riippumatta. (pääsektori, järjestösektori, Satakunnan opiskelijakoordinaattori)

- Satakunnan kampusten opiskelijat saavuttavia palveluita ja palveluiden tarpeita kartoitetaan ja kehitetään kartoitusten mukaisesti.
- Kampusten välistä uorovaikutusta kehitetään.
- Hybridiosallistumismahdollisuus järjestetään tapahtumissa ja koulutuksissa sitä välttämättä tarvitseville.

Kaikki opiskelijat tuntevat itsensä tervetulleiksi yliopistoyhteisöön. (tuutorointisektori)

- Tuutorikoulutuksissa huomioidaan opiskelijoiden moninaisuus.

Kaikki opiskelijat saavat tukea myös muissa kuin opiskeluun liittyvissä asioissa. (soposektori)

- Hyödynnetään yhteistyötahojen tapahtumia ja kampanjoita tietoisuuden ja vertaistoiminnan lisäämiseksi.
- Opiskelijoita opastetaan hyödyntämään ja käyttämään matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita, kuten Mielen päällä -toimintaa, OpintoVartua ja mielenterveyspolkua.

3.2 TYY työyhteisönä

Jokainen TYYn toimistolla työskentelevä tuntee yhdenvertaisuusohjelman sisällön ja tietää, kuinka edistää sen tavoitteita omassa toiminnassaan. (soposektori, pääsektori)

- Järjestetään työntekijöille ja uudelle hallitukselle vuoden vaihteessa yhdenvertaisuuskoulutus.
- Uusi työntekijä perehdytetään TYYn yhdenvertaisuusohjelmasta.

- Koulutetaan toimiston väkeä vähintään kerran vuodessa ja lisäksi tarpeen mukaan yhdenvertaisuusasioista.

TYYn toimiston väki kartuttaa osaamistaan yhdenvertaisuudesta vuosittain yhdenvertaisuusasioiden kehittämiseksi. (Yhdenvertaisuussektori)

- TYYn tuutorivastaava ja yhdenvertaisuusvastaava kouluttavat järjestöjen tuutorivastaavia ja tuutoreita opiskelijoiden moninaisuudesta, sosioekonomisista taustoista, erilaisista vähemmistöistä ja niiden huomioimisesta yliopistoyhteisössä sekä moniperustaisesta syrjinnästä.
- TYYn toiminnassa hyödynnetään ulkopuolisten tahojen yhdenvertaisuustyön tueksi laatimaa materiaalia ja koulutuksia.
- Jokainen sektori seuraa ja kehittää yhdenvertaisuustoimintaansa vuosittain ja raportoi näistä vuosikertomukseensa.

4. Järjestöt

Merkittävä osa opiskelijatoiminnasta ja -kulttuurista tapahtuu järjestöissä, joten järjestöt ovat hyvin keskeisiä toimijoita yhdenvertaisuuden edistämisessä. Tämän osion tavoitteet ja toimenpiteet koskevat sekä TYYn että järjestöjen toimintaa. TYYtä koskevissa kohdissa korostuu ylioppilaskunnan rooli järjestötoimijoiden kouluttajana ja neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoajana. Järjestöjä koulutetaan ja tuetaan erityisesti tapahtumien järjestämisessä, viestinnässä, jäsenten yhdenvertaisessa kohtelussa sekä avoimen ja syrjimättömän ilmapiirin luomisessa.

Tärkeimmät TYYn käytettävissä olevat keinot yhdenvertaisuuden edistämiseksi järjestöissä ovat kouluttaminen, järjestöjen tueksi laadittava yhdenvertaisuusopas, turvallisemman tilan periaatteet ja järjestöjen toiminta-avustushakemusten pisteytys. Järjestöjä koskevat tavoitteet ja vastuut ovat ohjeellisia, mutta niitä voidaan hyödyntää toiminta-avustusten myöntöperusteissa. Kun toimenpiteissä puhutaan järjestöjen ohjeistamisesta, tukemisesta tai kannustamisesta, viitataan ennen kaikkea yhdenvertaisuusoppaaseen ja koulutuksiin. Turvallisemman tilan periaatteilla järjestöjä tuetaan yhdenvertaisen ja turvallisen ilmapiirin luomisessa.

4.1 Järjestöyhteisö

Järjestöt saavat riittävästi tukea ja kannustusta yhdenvertaisen toiminnan toteuttamiseen. (sopo, järjestöt, yv, avustustoimikunta)

- Kannustetaan järjestöjä nimeämään hallituksestaan yhdenvertaisuusvastaavat.
- Koulutetaan järjestöt TYYn yhdenvertaisuusoppaasta ja annetaan neuvoja yhdenvertaisuuden monipuoliseen huomioimiseen ja häirintätilanteisiin puuttumisesta.

- Järjestöt tietävät, ketkä vastaavat yhdenvertaisuusasioista ja toimivat häirintäyhdyshenkilöinä TYyssä.
- Yhdenvertaisuusopas on helposti saavutettavissa suomeksi ja englanniksi.
- Huomioidaan yhdenvertaisuusnäkökohdat läpileikkaavasti muissa järjestöjen koulutuksissa.
- Toiminta-avustushakemusten pisteytyksessä otetaan huomioon järjestöjen yhdenvertaisuustoimet tämän ohjelman mukaisesti.
- Keskustellaan yhdenvertaisuusasioista sosiaalipoliittisten vastaavien neuvostossa, joihin kutsutaan myös järjestöjen yhdenvertaisuusvastaavat.

Järjestöissä vallitsee avoin ilmapiiri ja keskustelukulttuuri. (sopo ja yv)

- Koulutetaan ja kannustetaan järjestöjä luomaan itselleen yhdenvertaisuussuunnitelma tai -kartoitus, sekä sopimaan siihen liittyvästä vuosittaisesta seurannasta.
- Tuetaan järjestöjä sisäisten ristiriitatilanteiden käsittelyssä tarjoamalla neuvontaa ja keskusteluapua tarvittaessa.
- Ohjeistetaan järjestöjä tiedottamaan TYYn häirintäyhdyshenkilöistä ja asettamaan heidän yhteystietonsa näkyvälle paikalle järjestön toiminnassa.
- Ohjeistetaan järjestöjä yhdenvertaisuusasioita koskevan palautteen keräämisessä ja käsittelyssä.
- Koulutetaan järjestöjä tiedostamaan ja huomaamaan toimintansa yhdenvertaisuutta edistävät ja heikentävät tekijät.

Opiskelijat voivat osallistua järjestötoimintaan henkilökohtaisista ominaisuuksistaan ja terveydentilastaan riippumatta. (sopo, järjestöt ja yv)

- Edistetään järjestöjen ymmärrystä opiskelijoiden moninaisuudesta sekä järjestötoiminnan saavutettavuudesta koulutusten ja viestinnän avulla.
- Kannustetaan järjestöjä tekemään yhteistyötä esteettömyyssuunnittelijan kanssa.

Mielenterveyden ongelmista kärsivät saavat tukea opiskelutovereiltaan opiskelijayhteisöltä. (sopo, järjestöt, yv)

- Jaetaan järjestötoimijoille ja muille opiskelijoille materiaalia, ja järjestetään koulutus, jossa käsitellään puheeksiottamista ja toimimista tilanteessa, jossa on huolestunut opiskelutoverinsa hyvinvoinnista.
- Koulutetaan ja tuetaan tiedekuntajärjestöjä, jotta mielenterveysasioista kommunikointi tiedekunnille helpottuisi.
- Lisätään järjestöjen ja yliopiston keskinäistä tietoutta, esimerkiksi viestimällä Mielen päällä -hankkeesta ja OpintoVartusta.

Opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua opiskelijatoimintaan opiskelupaikkakunnasta ja varallisuudesta riippumatta. (Satakunta, järjestöt)

- Ylläpidetään ja kehitetään keskusteluyhteyksiä Satakunnan kampusten järjestöjen kanssa.
- Kannustetaan järjestöjä järjestämään maksuttomia tapahtumia ja tarjoamaan monipuolisia osallistumisen tapoja, kuten hybridiosallistuminen.
- TYY kannustaa ja opastaa järjestöjä järjestämään tapahtumia myös siten, että niihin voi osallistua vähävaraisena.

Järjestöt kiinnittävät edunvalvonnassaan huomiota opiskelun saavutettavuuteen.
(sopo, kopo, yv)

- Koulutetaan järjestökopoja huomioimaan edunvalvontatyössään erityisesti opetusmenetelmien ja -tilojen saavutettavuus.
- Kannustetaan järjestöjä nostamaan esille opiskelutilojen saavutettavuusasiat ja viemään niitä eteenpäin.

Järjestöjen tilat ovat saavutettavia. (sopo, järjestöt, yv)

- Tuetaan ja neuvotaan järjestöjä tilojensa sosiaalisen ja fyysisen saavutettavuuden parantamisessa.
- Vaikutetaan yliopistoon esteettömien järjestötilojen puolesta.
- Kannustetaan järjestöjä edistämään järjestötilojen saavutettavuutta.

4.2 Tapahtumat ja turvallisempi tila

Turvallisempi tila tarkoittaa, että pyritään mahdollistamaan kaikille vapaus olla oma itsensä ja olla osallinen toiminnassa. Turvallisemmassa tilassa häirintää ehkäistään ja siihen puututaan. Häirintää on mikä tahansa toiminta tai käytös, joka on toista alistavaa, vihamielisen ja epämiellyttävän ilmapiirin luomista tai ihmisen tai ihmisryhmän uhkailua. Periaatteiden tarkoitus on lisätä TYYssä ja sen järjestöissä toimimisen turvallisuutta. Turvallisemman tilan periaatteet ohjaavat jäseniä, tapahtumaosallistujia tai muuta rajattua ihmisryhmää, jonka kesken niihin vaikutetaan ja sitoudutaan. Järjestöt voivat myös käyttää toiminnassaan henkilöitä, jotka vastaavat toiminnan yhdenvertaisuudesta tapahtumakohtaisesti.

Turvallisemman tilan periaatteet ovat laajasti käytössä yliopistoyhteisössä. (sopo, yv, järjestöt)

- Järjestöt luovat oman turvallisemman tilan periaatteensa yhteisöä osallistavasti ja erilaiset toimintaympäristöt huomioon ottaen tai ottavat käyttöön TYYn turvallisemman tilan periaatteet.
- Turvallisemman tilan periaatteissa otetaan huomioon toisten kunnioittaminen, syrjimättömyys, ennakkuuloihin ja olettamuksiin puuttuminen sekä virheistä oppiminen.
- TYY päivittää omat turvallisemman tilan periaatteensa vähintään ohjelmapäivityksen yhteydessä, ja ne löytyvät helposti nettisivuilta.
- Turvallisemman tilan periaatteita käytetään kaikissa tapahtumissa, ja ne ovat näkyvästi saatavilla.

- Järjestetään järjestöjen aktiiveille häirintäyhdyshenkilökoulutuksia

Tapahtumissa ei painosteta päihteiden käyttöön. (sopo, yv, tuutorointi)

- Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan päihteettömyys huomioon jo tapahtumien suunnitteluvaiheessa.
- Kannustetaan järjestöjä järjestämään päihteettömiä tapahtumia.
- Herätetään esimerkiksi koulutusten yhteydessä keskustelua alkoholikulttuurista ja alkoholin käytöstä.
- Koulutetaan tulevia tuutoreita huomioimaan alkoholittomien ja vähäkustanteisten tapahtumien tärkeyden uusien opiskelijoiden orientaatiovaiheessa.

Järjestöt tietävät, mitä TYyn häirintäyhdyshenkilöt tekevät ja osaavat hyödyntää heitä toiminnassaan. (sopo)

- Koulutetaan järjestöjä vuosittain TYyn häirintäyhdyshenkilöistä ja heidän toiminnastaan.
- Ohjeistetaan järjestöjä käsittelemään kiusaamis- ja syrjintätapaukset välittömästi, jos sen kaltaista toimintaa ilmenee tapahtumassa ja toiminnassa.
- Kannustetaan järjestöjä tekemään omat häirintä- ja kiusaamistilanteisiin puuttumisen periaatteet, ja ohjeistetaan järjestöoppaassa asiasta.

Järjestöjen tapahtumissa tarkkaillaan yhdenvertaisuutta (sopo, yv, järjestöt)

- Hallitukset vastaavat yhdenvertaisuusvastaavien, häirintäyhdyshenkilöiden tai turvahenkilöiden nimeämisestä tapahtumakohtaisesti.
- Yhdenvertaisuusvastaavat eivät toimi tapahtumissa yksin.
- Vastuuhenkilöiden yhteystiedoista on tiedotettu selkeästi tapahtuman osallistujille, jotta he voivat tarvittaessa ilmoittaa havainnoistaan tai kokemuksistaan yhdenvertaisuusvastaaville.
- Yhdenvertaisuusvastaava ei ryhdy jatkotoimenpiteisiin ilman asianomaisten suostumusta.
- Kartoitetaan, kuka tai ketkä voivat toimia häirintäyhdyshenkilö -nimikkeellä, jotta sitä väärinkäytetään ja se säilyttää merkityksensä.
- Häirintäyhdyshenkilöllä tulee olla luotettavan tahon, esimerkiksi TYyn, koulutus tehtävänsä.

Tapahtumissa ei esiinny kiusaamista, syrjintää, häirintää, seksuaalista väkivaltaa eikä rasismia. (sopo, yv)

- Koulutetaan järjestöjä siitä, miten toimia havaitessaan tai kokiessaan vihapuhetta, häirintää, syrjintää tai rasismia järjestön tapahtumissa.
- Ohjeistetaan järjestöjä ja heidän jäseniään olemaan yhteydessä TYyn häirintäyhdyshenkilöihin tällaisissa tilanteissa.
- Ohjeistetaan järjestöjä järjestämään anonyymi palautemahdollisuus tapahtumien yhteyteen, jonka avulla voi matalalla kynnyksellä ilmoittaa epäasiallisesta käytöksestä.

Tapahtumat ovat fyysisesti ja sosiaalisesti saavutettavia. (sopo, yv)

- Ohjeistetaan järjestöjä ottamaan eri saavutettavuusnäkökulmat huomioon tapahtuman suunnittelussa ja tapahtumapaikkaa valitessa.
- Ohjeistetaan järjestöjä huomioimaan tapahtumien tarjoiluissa erityisruokavaliot vähintään silloin, kun ne ovat etukäteen tiedossa.
- Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtumatilojen fyysisestä saavutettavuudesta jo tapahtumakutsussa.
- Ohjeistetaan järjestöjä kertomaan tapahtuman säännöistä ja palautemahdollisuudesta jo tapahtumakutsussa.

Jokaiselle opiskelijalle on tarjolla mielekästä toimintaa opiskelijayhteisössä. (sopo, järjestöt ja yv)

- Kannustetaan järjestöjä järjestämään monipuolisesti erisisältöisiä ja -aikaisia tapahtumia.
- Kannustetaan järjestöjä seuraamaan ja kartoittamaan jäsenistönsä tarpeita.
- Kannustetaan järjestöjä markkinoimaan tapahtumista ja toiminnastaan laajasti eri viestintäkanavilla, jotta mahdolliset uudet jäsenet voivat löytää järjestön toiminnan.
- Järjestöjen toiminnasta tiedotetaan laajasti eri viestintäkanavilla.
- Kannustetaan järjestöjä ja jäseniä seuraamaan TYYn viestintäkanavia.

Kansainvälisille opiskelijoille on tarjolla toimintaa myös muissa kuin kansainvälisille opiskelijoille suunnatuissa järjestöissä. (kv)

- Kannustetaan järjestöjä järjestämään kaksikielisiä (suomi ja englanti) tapahtumia ja tiedottamaan niistä myös kaksikielisesti.
- Kannustetaan järjestöjä huomioimaan kansainväliset opiskelijat suomenkielisissä tapahtumissa esimerkiksi tulkkamalla heille tapahtuman keskeiset asiat.
- Kannustetaan kv-tuutoreita integroimaan kansainväliset opiskelijat osaksi järjestöjä esimerkin kautta.
- Kannustetaan järjestöjä kartoittamaan ei suomea puhuvien jäsenten määrä toiminnassaan ja arvioimaan englanninkielisen viestinnän lisäämistä esimerkiksi kuukausittaisen englanninkielisen koontiviestin avulla.
- Ohjeistetaan ainejärjestöjä ja kv-tuutoreita lukukausien alussa kansainvälisten opiskelijoiden tavoittamiseksi.

4.3 Viestintä

Järjestöjen viestintä on saavutettavaa ja yhdenvertaista. (viestintä, yv)

- Koulutetaan ja ohjeistetaan järjestötoimijoita opiskelijoiden moninaisuuden huomioimisesta viestinnässä.
- Ohjeistetaan järjestötoimijoita viestinnän visuaalisesta saavutettavuudesta.

- Muistutetaan järjestöjä englanninkielisen nettisivuosoituksen päivittämisestä vuosittain.
- Kannustetaan järjestöjä viestimään englanniksi kaikesta, mikä voi koskea opiskelijoita, jotka eivät puhu suomea.
- Viestitään vaaleista kaksikielisesti suomeksi ja englanniksi.

Viestinnässä ei puhuta kenestäkään loukkaavasti. (kv, järjestöt)

- Ohjeistetaan järjestöjä olemaan käyttämättä sukupuolittunutta, stereotyyppittelevää, rasistista ja muuten syrjivää kieltä tai kuvastoa.
- Käsitellään järjestöjen viestinnästä tullut palaute tarvittaessa asianosaisten järjestöjen kanssa.

5. Yliopisto ja yhteiskunta

Opiskelijoiden edunvalvojana TYYllä on velvollisuus tarkkailla ja omilla toimillaan edistää yhdenvertaisuuden toteutumista yliopistossa. Yliopiston tulee kohdella opiskelijoita yhdenvertaisesti, tarjota yhdenvertaiset mahdollisuudet opiskeluun ja huolehtia myös riittävästä opiskelun tukipalveluista. Tämän kohdan tavoitteet toimivat TYYlle edunvalvonnan ohjenuorina.

Ylioppilaskuntana TYY on myös aktiivinen yhteiskunnallinen toimija, joka osallistuu julkiseen keskusteluun yliopistoyhteisön ulkopuolella. Yhdenvertainen, saavutettava ja syrjimätön yhteiskunta edistää sekä opiskelijoiden että muiden yksilöiden osallisuutta ja yhteiskunnallisia pyrkimyksiä.

5.1 Yliopisto

Opiskelijat osallistuvat yliopiston yhdenvertaisuustyöhön. (sopo, yv)

- Osallistutaan yliopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman tekemiseen, ja valvotaan sen toteutumista.
- Pidetään huolta, että opiskelijoita osallistetaan suunnitelman tekemiseen laajasti.
- Opiskelijat osallistuvat yliopiston kehittämiseen yliopiston eri yksiköissä kaikissa tiedekunnissa. (sopo, kopo)
- Kannustetaan opiskelijoita lähtemään mukaan eri työryhmiin ja -elimiin.
- Vaikutetaan siihen, että opiskelijat ovat edustettuina ja huomioidaan eri toimiryhmissä mahdollisimman kattavasti.
- TYY parantaa opiskelijoiden yhdenvertaisuutta yliopiston hallinnossa suhteessa professoreihin ja keskiryhmään esimerkiksi kouluttamalla hallopedeja hallintolakiin ja lakisääteisissä toimielimissä toimimiseen liittyen.

Koulutus on järjestetty saavutettavasti. (sopo, kopo, yv)

- Osallistutaan saavutettavuutta ja yksilöllisiä opiskelujärjestelyjä koskevan ohjeiston laadintaan ja valvotaan sen toteutumista.

- Informoidaan opiskelijoita opiskelujärjestelyistä TYYn nettisivuilla.
- Lisätään opiskelijoiden tietoisuutta yliopistolla erityisjärjestelyistä.
- Edistetään sitä, että yliopiston tietokoneet tukisivat lukulaitteita ja muita esteettömyyden apuohjelmia.
- Edistetään yksilöllisiä oppijoita hyödyttäviä, joustavia ja monipuolisia opintosuoritusmahdollisuuksia.
- Tunnistetaan hybridiopetuksen mahdollisuus saavutettavuutta edistävänä tekijänä erilaisissa elämäntilanteissa.

Yliopisto on saavutettava ja esteetön ympäristö. (sopo ja yv)

- Edistetään yliopiston kyltityksen muokkaamista saavutettavaksi näkövammaisille ja ihmisille, jotka eivät puhu suomea.
- Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa saavutettavuutta heikentävät paikat.
- Kartoitetaan yhdessä yliopiston kanssa ratkaisuja, joilla yliopistonmäestä ja muista yliopiston esteellisistä paikoista saadaan saavutettavampi liikkumisrajoitteisille.
- Vaikutetaan sukupuolineutraalien wc-tilojen ja pukuhuoneiden lisäämiseksi kampuksella ja korkeakoulun liikuntapalveluissa.
- Edistetään yliopiston intranetin saavutettavuuden parantamista välittämällä aktiivisesti TYYn tietoon tulevaa, intranettiä koskevaa palautetta yliopistolle.
- Tehdään aktiivista yhteistyötä yliopiston viestinnän kanssa, jotta informaatio tavoittaa laajasti opiskelijat.

Erilaisista taustoista tuleviin opiskelijoihin suhtaudutaan opetus- ja tuutorointitilanteissa avoimesti. (sopo, kopo)

- Vaikutetaan niin, että yliopisto ja tiedekunta korostavat jo johdantoluennoilla, että yliopistoelämään kuuluu kanssaihminen kunnioittaminen ja moninaisuuden hyväksyminen.
- Tehdään yhdenvertaisuusasioista helposti lähestyttäviä ja integroidaan ne arkeen esimerkiksi matalan kynnyksen kampanjan avulla lukuvuoden alussa.
- Edistetään sitä, että yliopisto kysyy säännöllisesti opiskelijoilta, ovatko nämä kohdanneet tai havainneet opetustilanteissa syrjintää, loukkaavaa puhetta, rasismia, seksismiä tai muuta vastaavaa.
- Varmistetaan, että opiskelijoiden ongelmallisiksi kokemat tilanteet tulevat tarvittaessa käsitellyiksi asianosaisen/asianosaisten kanssa.

Ketään ei kiusata yliopistolla. Kiusaamistapaukset tulevat ilmi ja ne selvitetään asiallisesti. (sopo, yv)

- Varmistetaan, että yliopistolla on helposti saatavilla tietoa siitä, kuinka toimia, jos kohtaa kiusaamista omakohtaisesti tai muiden kohdalla.
- Käsitellään mahdolliset kiusaamistapaukset OpintoVartu-mallia ja sovittelua hyödyntäen.
- Tarjotaan tukea ja ohjausta kiusatuiksi tulleille.
- Järjestetään korkeakoulukiusaamisen vastainen kampanja vuosittain.

Mielenterveyden ongelmat eivät muodostu opiskelun esteeksi. (sopo, yv)

- Edistetään riittäviä opintopsykologiresursseja ja matalan kynnyksen opiskelun tuen palveluiden saatavuutta.
- Edistetään mielenterveysongelmien ennaltaehkäisyä opiskelutaitojen tukemiseen tähtäävän opetuksen sisällyttämistä opintojen ohjaukseen.
- Tiedotetaan Kelan tuista, joihin opiskelijat eri elämäntilanteissa ovat oikeutettuja, jotta he osaavat hakea ja käyttää niitä.
- Viestitään OpintoVartun tarjoamista palveluista ja kannustetaan järjestöjä viestimään opiskelua tukevista palveluista jäsenistölleen.

Perheen ja opiskelun pystyy vaivattomasti sovittamaan yhteen. (sopo, kopo, yv)

- Kannustetaan opetushenkilökuntaa suhtautumaan myönteisesti lasten läsnäoloon opetustilanteissa.
- Selvitetään perheellisten toiveita lastenhoitomahdollisuuksista luento- ja tenttiaikoina ja edistetään niitä selvityksen pohjalta.
- Edistetään sitä, että opetushenkilökunta tiedottaa kurssikuvauksissa myös mahdollisten kurssiin liittyvien pienryhmien aikatauluista.

Opiskelijat ovat tasa-arvoisessa asemassa taustastaan tai ulkoisista tekijöistä riippumatta. (sopo, kopo ja yv)

- Yliopisto antaa erityistä tukea sitä tarvitseville.
- Kannustetaan yliopistoa siirtymään sukupuolisensitiiviseen kommunikointiin. Kannustetaan yliopistoa kouluttamaan henkilökuntaansa stereotypioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimialoista.
- Koulutetaan yliopistoa stereotypioista ja yhdenvertaisuuden edistämisen toimialoista.

Erilaiset kulttuurit nähdään tiedeyhteisön vahvuutena. Yliopistolla on nollatoleranssi rasismiin. (sopo, yv)

- Kartoitetaan, onko yliopistolla selkeät käytännöt rasismitapauksiin puuttumiseksi sekä henkilökunnan että opiskelijoiden kohdalla.

Kansainväliset opiskelijat saavat riittävästi tukea suomalaisessa tiedeyhteisössä toimimiseen. (sopo, kopo, kv)

- Suunnitellaan kansainvälisten opiskelijoiden tuutorointia yhdessä yliopiston kanssa.
- Edistetään englanninkielisen opetuksen laadun ja tarjonnan kehittämistä rinnakkain muiden kotimaisten ja vieraiden kielten kanssa eri oppiaineissa.
- Edistetään riittävän suomen kielen opetuksen tarjoamista kansainvälisille opiskelijoille.

5.2 Yhteiskunta

TYY vaikuttaa yhdenvertaisen yhteiskunnan kehitykseen. (sopo, pj, yv)

- Osallistutaan yhdenvertaisuuden edistämiseen tähtääviin kampanjoihin ja tempauksiin, kuten Prideille, tai rasminvastaiseen toimintaan kutsuen järjestöt mukaan.
- Pidetään julkisessa keskustelussa ja lausunnoissa esillä yhdenvertaisuusnäkökulmia.
- TYY puuttuu seksismiin, homofobiaan, transfobiaan sekä muihin vastaaviin syrjinnän muotoihin.

TYY huomioi yhdenvertaisuustyönsä yhteiskunnallisen kontekstin.

- Otetaan huomioon sosiaalisesti kestävämmät järjestelmät ja vallitsevan talousmallin vaikutus yhdenvertaisuustyön keskeneräisyyteen.
- Huomioidaan tuottavuuspaineiden opiskelijoille aiheuttama mielenterveytaakka.

Opiskelija-asumisessa erityisryhmät huomioidaan läpileikkaavasti. (sopo, yv)

- Opiskelija-asumiseen liittyvässä vaikutustyössä painotetaan erityisryhmien huomiointia ja esteettömyyttä.
- Vaikutetaan TYSiin ja yliopistoon kohtuullisen asuntomäärän takaamiseksi kansainvälisille opiskelijoille.

6. Ohjelman toteutumisen arviointi

Yhdenvertaisuusohjelman toteutumista seurataan vuosittain, ja se päivitetään neljän vuoden välein tai tarvittaessa, esimerkiksi linjapaperin muutosten myötä. Kattava tarkastelu tavoitteiden toteutumisesta tehdään puolivuotiskatsauksen ja toimintakertomuksen yhteydessä. Päävastuu seurannasta on hallituksen yhdenvertaisuusvastaavalla ja toissijainen vastuu sosiaalipoliittisella asiantuntijalla, jotka arvioivat tavoitteiden pitkäjänteistä toteutumista TYyn muun toimiston avustuksella. Puolivuotiskatsauksen yhteydessä tehtävän arvioinnin lisäksi toimintakertomuksessa on yhdenvertaisuutta käsittelevä osio, jonka laatii hallituksen yhdenvertaisuusvastaava kautensa päätteeksi.

Tavoitteita voidaan arvioida kolmiportaisesti sen mukaan, kuinka hyvin ne ovat kehittyneet koko ohjelmakauden aikana. Konkreettisempien toimenpiteiden toteutuminen arvioidaan asteikolla toteutunut - osittain toteutunut - ei toteutunut jokaisen kalenterivuoden osalta. Jotta seuranta olisi helpompaa tulevina vuosina, voidaan seurantaraporttiin kirjoittaa sanallisesti, miten toimenpide on edennyt ja mitä toimenpidettä edistääksemme tulisi seuraavaksi tehdä. Eri vuosina tehtävät arviot toteutumisesta kirjataan yhteen dokumenttiin. Syvällisempi arviointi ohjelman etenemisestä toimitetaan ohjelmakauden puolivälissä ja lopuksi edustajistolle joko hallituksen puolivuotiskatsauksen tai syyskauden ensimmäisen

kokouksen yhteydessä. Välivuosina etenemistä kuvaillaan toimintakertomuksissa lyhyemmin.